

Βρυξέλλες, 12 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

15196/25
ADD 1

JAI 1640
MIGR 413
FRONT 266
RELEX 1441
ASILE 101

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	11 Νοεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 795 final - ANNEX
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ (2025)

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 795 final - ANNEX.

σνημμ.: COM(2025) 795 final - ANNEX

Βρυξέλλες, 11.11.2025
COM(2025) 795 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ
ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ (2025)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ (2025)

Δεύτερη έκθεση για την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή δημοσίευσε την τελευταία έκθεση για την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο τον Ιούνιο του 2025¹. Η παρούσα δεύτερη έκθεση σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής καλύπτει την περίοδο από εκείνο το χρονικό σημείο έως τις αρχές Οκτωβρίου του 2025.

Αυτή τη φορά, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της Ένωσης, από κοινού με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και εταίρους, συνέχισαν να εργάζονται πάνω σε όλα τα δομικά στοιχεία, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση της εφαρμογής.

Έχει σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος και έχουν επιτευχθεί σημαντικά ορόσημα, όπως η ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών και σχεδίων έκτακτης ανάγκης, προσαρμογές εθνικών νομικών πλαισίων και η έκδοση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, καθώς και προετοιμασίες για την υλοποίηση του πρώτου ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης.

Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, ιδίως σε σχέση με το Eurodac και τη διασφάλιση της έγκαιρης ετοιμότητας των συστημάτων, όσον αφορά τη διαδικασία στα σύνορα και την ανάγκη για δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, πλήρωση των απαιτούμενων θέσεων και θέσπιση των διοικητικών ρυθμίσεων για την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων. Επιπλέον, σε ολόκληρη την Ένωση, οι ρυθμίσεις για τον έλεγχο διαλογής αναμένεται να οριστικοποιηθούν και η ικανότητα υποδοχής να ευθυγραμμιστεί με τις πραγματικές ανάγκες και το νέο πλαίσιο. Τέλος, θα πρέπει να συμφωνηθούν ρυθμίσεις σχετικά με την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και την παροχή νομικών συμβουλών.

Τον Ιούλιο του 2025 η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για ένα νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και πρότείνει τον τριπλασιασμό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης για τη μετανάστευση, την ασφάλεια και τη διαχείριση των συνόρων κατά την επόμενη περίοδο, καθώς και σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης των οργανισμών εσωτερικών υποθέσεων. Συνολικά, η προτεινόμενη πρόσθετη χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης για τον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων και της μετανάστευσης θα ανέλθει σε 81 δισ. EUR.

---

¹ Βλ. την πρώτη έκθεση σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0319>.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΈΝΩΣΗΣ

Μια πρώτη και ουσιαστική φάση σχεδιασμού ξεκίνησε με την παρουσίαση του κοινού σχεδίου εφαρμογής τον Ιούνιο του 2024, το οποίο παρείχε ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη των εθνικών σχεδίων εφαρμογής των κρατών μελών και τη θέσπιση των σχετικών ρυθμίσεων διακυβέρνησης².

Έως τώρα, οι εργασίες για την εφαρμογή του συμφώνου επικεντρώνονται πλήρως στη νομοθετική προσαρμογή, την πρακτική επιχειρησιακή λειτουργία και την εξεύρεση πόρων για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Στη φάση αυτή, οι μηχανισμοί συντονισμού που έχουν θεσπιστεί εξακολουθούν να λειτουργούν ικανοποιητικά, τόσο σε οριζόντιο επίπεδο στο πλαίσιο της Στρατηγικής Επιτροπής για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (στο εξής: SCIFA) όσο και στο πλαίσιο του στοχευμένου διμερούς διαλόγου της Επιτροπής με τα κράτη μέλη. Συνεχίστηκε η πιο γενική ανταλλαγή απόψεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο των τακτικών συνεδριάσεων της ομάδας εργασίας για το άσυλο — εφαρμογή του συμφώνου / κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων.

Οι διάφορες νομοθετικές προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή κατά τους τελευταίους επτά μήνες για την ολοκλήρωση και τη συμπλήρωση του συμφώνου προωθούνται στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας. Σε αυτές περιλαμβάνονται η πρόταση νέου κανονισμού για τις επιστροφές, η πρόταση σχετικά με την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας», καθώς και ο προτεινόμενος ενωσιακός κατάλογος ασφαλών χωρών καταγωγής³. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ορίσει τους αντίστοιχους εισηγητές του και έχουν ξεκινήσει τεχνικές συνεδριάσεις. Από την πλευρά του, το Συμβούλιο ξεκίνησε εργασίες σχετικά με τις θέσεις του, ενώ συνεχίζονται οι συζητήσεις στα αρμόδια όργανα. Εν τω μεταξύ, οι εργασίες σχετικά με τις εκτελεστικές πράξεις που απορρέουν από τη νομοθεσία για το σύμφωνο προχωρούν στο πλαίσιο των επιτροπών επαφών της Επιτροπής (βλ. ανά δομικό στοιχείο στην ενότητα κατωτέρω).

Οι διάφοροι οργανισμοί της Ένωσης⁴ συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, παρέχοντας στήριξη στις μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με τις εντολές τους. Οι οργανισμοί έχουν σημειώσει γενικά ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την ολοκλήρωση των διαφόρων εγγράφων καθοδήγησης, των υποδειγμάτων και του εκπαιδευτικού υλικού που προβλέπονται στο κοινό σχέδιο εφαρμογής. Επιπλέον, παρέχουν, κατόπιν αιτήματος, στήριξη σε διάφορα κράτη μέλη και ανταποκρίνονται σε νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Πραγματοποιήθηκαν δύο πιλοτικές ασκήσεις παρακολούθησης του EUAA, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την πλήρη εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος παρακολούθησης του EUAA (από το 2026 και μετά), με την Εσθονία και τις Κάτω Χώρες. Στο πλαίσιο αυτών των ασκήσεων, δύο ομάδες

---

² Κοινό σχέδιο εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο — Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

³ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινού συστήματος για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και την κατάργηση της οδηγίας 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της οδηγίας 2001/40/EK του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/191/EK του Συμβουλίου [COM(2025) 101 final], [EUR-Lex - 52025PC0101 - EL - EUR-Lex](#) πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 όσον αφορά την κατάρτιση καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής σε επίπεδο Ένωσης [COM(2025) 186 final], [EUR-Lex - 52025PC0186 - EL - EUR-Lex](#) πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 όσον αφορά την εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας» [COM(2025) 259 final], [EUR-Lex - 52025PC0259 - EL - EUR-Lex](#).

⁴ Ιδίως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, ο eu-LISA, ο Frontex, η Ευρωπόλ και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

εμπειρογνομόνων τις οποίες συγκροτούν ο EUAA, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη, καθώς και η UNHCR ως παρατηρητές, πραγματοποίησαν επιτόπιες επισκέψεις τον Ιούνιο του 2025. Οι τελικές εκθέσεις με τα πορίσματα οριστικοποιήθηκαν και κοινοποιήθηκαν στα αντίστοιχα κράτη μέλη. Από τον Ιούνιο του 2026 και έπειτα όλα τα κράτη μέλη θα παρακολουθούνται ως προς την τεχνική και επιχειρησιακή εφαρμογή του συμφώνου σε πενταετή κύκλο.

Ο προγραμματισμός της χρηματοδοτικής στήριξης για την εφαρμογή του συμφώνου ξεκίνησε μέσω συνεχούς συνεργασίας με τα κράτη μέλη (βλ. σημείο 3.1.). Αυτό περιλαμβάνει τη διάθεση επιπλέον 3 δισ. EUR στα κράτη μέλη για τη στήριξη της εφαρμογής του συμφώνου και τη φιλοξενία εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία. Επίσης, τα περισσότερα κράτη μέλη πληρούν τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε πρόσθετα κονδύλια διαθέσιμα στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, ύψους επιπλέον 1,6 δισ. EUR.

Η παράλληλη στήριξη προς τα κράτη μέλη, μέσω του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης που διαχειρίζεται η Επιτροπή, συνεχίζεται. Επί του παρόντος, οι αρχές εννέα κρατών μελών⁵ λαμβάνουν εξατομικευμένη στήριξη για την υλοποίηση συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων που απορρέουν από τα οικεία εθνικά σχέδια εφαρμογής κατά τη διάρκεια της διετούς μεταβατικής περιόδου έως το 2026.

Πραγματοποιήθηκαν επαφές με την κοινωνία των πολιτών σε επίπεδο Ένωσης σε διάφορα φόρουμ, καθώς και σε διμερές επίπεδο. Μια ιδιαίτερη μορφή προσέγγισης τον τελευταίο μήνα ήταν η συνεργασία με δικαστικά δίκτυα για την προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις διαδικαστικές αλλαγές που εισήγαγε το σύμφωνο, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών νέων προθεσμιών για την ολοκλήρωση των διαφόρων διαδικασιών⁶. Ο ρόλος της δικαστικής εξουσίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη λειτουργία των κανόνων περί ευθύνης όσον αφορά τις διαδικασίες ασύλου και επιστροφής στα σύνορα [κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351], τις διαταγές κράτησης, τις ικανότητες υποδοχής, τον διορισμό εκπροσώπων για ασυνόδευτους ανηλίκους και τη νομική συνδρομή και εκπροσώπηση.

Η ευρύτερη σημασία των μεταρρυθμίσεων παραμένει απολύτως ξεκάθαρη: Κατά την εκπνοή της νόμιμης προθεσμίας της 12ης Ιουνίου 2025, 22 κράτη μέλη ολοκλήρωσαν τις εθνικές στρατηγικές τους για τη μετανάστευση και το άσυλο⁷. Οι στρατηγικές αυτές αντικατοπτρίζουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική προσέγγιση, στο επίπεδο του συνόλου της διοίκησης, όσον αφορά τη μετανάστευση και το άσυλο. Θα τροφοδοτήσουν, με τη σειρά τους, την πρώτη ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, η οποία αναμένεται έως το τέλος του έτους.

ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ — ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ

Ο αριθμός των εθνικών σχεδίων εφαρμογής του συμφώνου παραμένει αμετάβλητος από τον Ιούνιο του 2025. Σε επίπεδο κρατών μελών, οι ρυθμίσεις συντονισμού και διακυβέρνησης έχουν εξελιχθεί περαιτέρω, μεταξύ άλλων με βάση τον προσδιορισμό σημαντικών ενδιαφερόμενων μερών και την περαιτέρω ανταλλαγή απόψεων με αυτά για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ανάγκη μεγαλύτερης συμμετοχής των αρμόδιων υπηρεσιών ή των υπουργείων που είναι επιφορτισμένα με την παροχή υπηρεσιών, όπως η εκπαίδευση ή η υγεία, καθώς και την αυξημένη συνεργασία με τις

⁵ Βέλγιο, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τσεχία

⁶ Για παράδειγμα, με την ομάδα εργασίας για το άσυλο και τη μετανάστευση της Ένωσης Ευρωπαίων Διοικητικών Δικαστών (ΑΕΑΔ).

⁷ Η Κροατία, το Λουξεμβούργο, η Ουγγαρία και η Ρουμανία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τις στρατηγικές τους. Η Ρουμανία κοινοποίησε σχέδιο στην Επιτροπή, εν αναμονή της τελικής έγκρισης, ενώ η Κροατία και το Λουξεμβούργο ενημέρωσαν ότι θα καθυστερήσουν.

οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους εταίρους υλοποίησης για την προώθηση της επιχειρησιακής εφαρμογής των αναγκαίων συμφωνιών εταιρικής σχέσης. Τα κράτη μέλη που δεν το έχουν ακόμη πράξει θα πρέπει να αυξήσουν τη συνεργασία, ιδίως με τη δικαστική εξουσία, προκειμένου να προβλέψουν συναφείς ανάγκες.

Θα είναι ολοένα και πιο σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα εναπομείναντα ορόσημα και οι ενδιάμεσοι στόχοι σε εθνικό επίπεδο είναι σαφώς καθορισμένα και παρακολουθούνται, ώστε να διευκολυνθεί ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση τυχόν καθυστερήσεων. Πρόκειται για μια γενικότερη πρόκληση που είχε ήδη διαπιστωθεί στην πρώτη έκθεση για την εφαρμογή του συμφώνου. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν καθιερώσει ορθές πρακτικές και διαδικασίες εφαρμογής στο πλαίσιο αυτό⁸.

Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν την ευθυγράμμιση των εθνικών νομικών πλαισίων με το σύμφωνο και τη μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 στο εθνικό δίκαιο βρίσκονται πλέον σε πλήρη εξέλιξη. Ένας μικρός αριθμός κρατών μελών έχει ήδη θεσπίσει σχετική εθνική νομοθεσία, είτε πλήρως είτε εν μέρει⁹. Όλο και περισσότερα κράτη μέλη έχουν ήδη ολοκληρώσει την εκπόνηση της νομοθεσίας είτε βρίσκονται στο τελικό στάδιο της κατάρτισης των προτάσεων¹⁰. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει διάφορα επίπεδα διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών και τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη¹¹.

Τα κράτη μέλη που βρίσκονται ακόμη σε στάδιο επανεξέτασης των νομοθετικών τους πλαισίων θα πρέπει να ολοκληρώσουν τη διαδικασία αυτή το συντομότερο δυνατόν, ώστε να διασφαλιστεί η ολοκλήρωση της εκπόνησης, και οι διαδικασίες έγκρισης να είναι σε θέση να ξεκινήσουν στις αρχές του επόμενου έτους¹². Οι εργασίες στις επιτροπές επαφών της Επιτροπής θα αναπτύξουν περαιτέρω καθοδήγηση και θα απαντήσουν σε νεοεμφανιζόμενα ερωτήματα και απορίες.

Χρηματοδοτική στήριξη: εθνικός προγραμματισμός

Μετά την τελευταία επικαιροποίηση, η Επιτροπή συνεργάστηκε στενά με όλα τα κράτη μέλη σχετικά με τον προγραμματισμό της χρηματοδοτικής στήριξης που προορίζεται για το σύμφωνο. Τα 3 δισ. EUR που έχουν διατεθεί για τη διαδικασία αυτή θα συμβάλουν στη διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης βασικών στοιχείων του νέου πλαισίου, είτε από

---

⁸ Για παράδειγμα, οι βουλγαρικές αρχές συνέταξαν έκθεση που κάλυπτε περίοδο έξι μηνών και αφορούσε την εφαρμογή του εθνικού σχεδίου εφαρμογής, το οποίο και επικαιροποίησαν, και το οποίο εξετάζει το αποτέλεσμα του διαλόγου με την Επιτροπή για τη χρηματοδότηση του συμφώνου και την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή.

⁹ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Ελλάδα, η Τσεχία.

¹⁰ Η Αυστρία, η Δανία, η Εσθονία, η Ισπανία, η Κύπρος, η Λιθουανία, οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία έχουν ολοκληρώσει την εκπόνηση ή βρίσκονται στο τελικό στάδιο. Η Γερμανία υπέβαλε πρόταση στο Κοινοβούλιο στις 12 Σεπτεμβρίου. Στη Βουλγαρία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Κροατία, τη Μάλτα, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία, η εκπόνηση βρίσκεται σε εξέλιξη. Στα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει την εξέταση της νομοθεσίας για το σύνολο ή μέρη των τομέων που καλύπτονται από το σύμφωνο περιλαμβάνονται το Βέλγιο, η Ελλάδα και η Ρουμανία.

¹¹ Όπως στην Αυστρία, τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Κροατία, την Κύπρο, τη Λιθουανία, τις Κάτω Χώρες, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία.

¹² Η νομοθετική επανεξέταση βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη στο Βέλγιο και τη Ρουμανία, εκκρεμεί εν μέρει στην Ελλάδα, ενώ υπάρχουν πιθανές καθυστερήσεις στη Λετονία και την Πολωνία.

ενωσιακά είτε από εθνικά κονδύλια¹³. Όλα τα κράτη μέλη εκτός από ένα¹⁴ υπέβαλαν έντυπα με τις προτάσεις τους, οι οποίες αποτελούν τη βάση για τον διάλογο σχετικά με τη χρηματοδότηση με τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Αυτή η μέθοδος εργασίας επιτρέπει στην Επιτροπή να εξετάζει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και να τα βοηθά να αποφασίζουν σχετικά με την καταλληλότερη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης, συμπληρωματικά προς τον εθνικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα εθνικά σχέδια εφαρμογής.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Επί του παρόντος, αρκετά κράτη μέλη έχουν ολοκληρώσει τον διάλογο σχετικά με τον προγραμματισμό των πρόσθετων κονδυλίων και έχουν σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την ολοκλήρωση της διαδικασίας τροποποίησης του προγράμματος έως το τέλος του έτους. Τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται στα τελευταία στάδια του διαλόγου. Η διαδικασία αυτή πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν για να εισέλθει στο στάδιο της τροποποίησης, το οποίο μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες.

Συνολικά, αυτή η μέθοδος εργασίας πρόσφερε τη δυνατότητα για μια πολύ εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των κρατών μελών και των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την εθνική προετοιμασία, συμπληρωματική προς τα εθνικά σχέδια εφαρμογής και τις εθνικές στρατηγικές, και καθιέρωσε μια ορθή πρακτική τακτικών επαφών μεταξύ των κρατών μελών και των υπηρεσιών της Επιτροπής για επιχειρησιακά θέματα. Οι συζητήσεις αυτές παρέχουν επίσης μια στέρεη βάση για τη συνεργασία και την κοινή παρακολούθηση της εφαρμογής του συμφώνου για τα επόμενα έτη. Η συνέχιση του τακτικού διαλόγου με τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την απορρόφηση του προϋπολογισμού, θα συμβάλει στην παρακολούθηση των προκλήσεων και, κατά περίπτωση, στην παροχή πρόσθετης εξατομικευμένης στήριξης, είτε επιχειρησιακής είτε οικονομικής. Μέρος του προϋπολογισμού του θεματικού μέσου TAME για την περίοδο 2026-2027 μπορεί να κινητοποιηθεί για την περαιτέρω στήριξη των κρατών μελών, με βάση τις ανάγκες που προσδιορίζονται κατά τη συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του συμφώνου.

Δομικό στοιχείο 1 — Eurodac

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή και τον eu-LISA για να διασφαλίσουν ότι το σύστημα Eurodac θα τεθεί εγκαίρως σε λειτουργία τον Ιούνιο του 2026. Κατά την πιο πρόσφατη συνεδρίαση της συμβουλευτικής ομάδας Eurodac, τα κράτη μέλη ανέφεραν γενικά ικανοποιητική πρόοδο: Στα περισσότερα κράτη μέλη, έχουν καθοριστεί χρηματοδοτικά κονδύλια για τον στόχο αυτό, είτε μέσω εθνικών προϋπολογισμών είτε μέσω ενωσιακών κονδυλίων, είτε μέσω συνδυασμού αυτών. Σε αρκετά κράτη μέλη, έχουν επιλεγεί πάροχοι σχετικών υπηρεσιών ή έχουν επιταχυνθεί οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μέσω συμβάσεων-πλαισίων, ενώ σε άλλα κράτη μέλη έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων¹⁵.

¹³ Για παράδειγμα, θέσπιση διαδικασιών στα σύνορα και ελέγχου διαλογής (συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, κέντρων πολλαπλών σκοπών)· επαρκείς επενδύσεις στο Eurodac και άλλες προσαρμογές που σχετίζονται με την ΤΠ· εξασφάλιση επαρκών ικανοτήτων υποδοχής, μεταξύ άλλων σύμφωνα με τις νομικές υποχρεώσεις για την επαρκή ικανότητα κάθε κράτους μέλους στα εξωτερικά σύνορα· και δημιουργία εθνικών ανεξάρτητων και αποτελεσματικών μηχανισμών παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων και δωρεάν παροχής νομικών συμβουλών.

¹⁴ Ουγγαρία.

¹⁵ Βέλγιο, Γερμανία (χρήση συμβάσεων-πλαισίων), Βουλγαρία και Κροατία (έναρξη δημόσιων συμβάσεων).

Τον Σεπτέμβριο οκτώ κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Ανάπτυξη ανέφεραν ότι βρίσκονται σε πάρα πολύ καλό δρόμο¹⁶. 18 κράτη μέλη ανέφεραν ότι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διάφορες προκλήσεις, αλλά ότι αναμένουν να είναι σε θέση να επιλύσουν εγκαίρως τα εκκρεμή ζητήματα¹⁷. Υπάρχει κίνδυνος ένα κράτος μέλος να μην είναι έτοιμο εγκαίρως¹⁸. Κατά τους τελευταίους μήνες, ο eu-LISA έχει δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θέτουν σε δοκιμή τις λειτουργίες, ενώ κατά τους επόμενους μήνες θα τεθούν στη διάθεση των μερών περισσότερες δοκιμές.

Σε επίπεδο Ένωσης, η Επιτροπή συγκρότησε την κανονιστική επιτροπή Eurodac και προχώρησαν οι εργασίες σχετικά με τις μη νομοθετικές πράξεις που σχετίζονται με το Eurodac, ιδίως όσον αφορά τις διασυστημικές στατιστικές και τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας. Οι πράξεις πρόκειται να εγκριθούν κατά το τρέχον έτος¹⁹.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Η εφαρμογή του συστήματος Eurodac στα κράτη μέλη εξακολουθεί να παρουσιάζει διαφορές, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά στάδια προόδου. Οι υφιστάμενες προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως, καθώς βρισκόμαστε στο τελευταίο στάδιο πριν από την έναρξη εφαρμογής του συμφώνου. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι προκλήσεις περιλαμβάνουν την αντιμετώπιση των εναπομενόντων ζητημάτων συνδεσιμότητας, τον καθορισμό σαφών στόχων για την ολοκλήρωση των δοκιμών, τη δρομολόγηση εκκρεμών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων και την αποσαφήνιση των λεπτομερειών που σχετίζονται με τον ορισμό του σημείου πρόσβασης²⁰.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται θερμά να αρχίσουν τις δοκιμές το συντομότερο δυνατόν, διότι αυτό επιτρέπει τόσο στον eu-LISA όσο και στα κράτη μέλη να εντοπίζουν εγκαίρως τυχόν ζητήματα, αφήνοντας επαρκή χρόνο για την αντιμετώπισή τους. Πέντε κράτη μέλη και η Ελβετία έχουν ήδη αρχίσει να θέτουν υπό δοκιμή την πραγματική λειτουργία, και αρκετά κράτη μέλη πρόκειται να ξεκινήσουν τους προσεχείς μήνες²¹. Ωστόσο, η πλειονότητα των κρατών μελών δεν έχει ακόμη αρχίσει, πράγμα το οποίο σε ορισμένες περιπτώσεις οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει τη δοκιμή συνδεσιμότητας, προϋπόθεση για τη δοκιμή της λειτουργίας²². Η Επιτροπή και ο eu-LISA παραμένουν σε στενό τεχνικό διάλογο

¹⁶ Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Ρουμανία, Σουηδία, Τσεχία.

¹⁷ Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία και Φινλανδία.

¹⁸ Ουγγαρία.

¹⁹ Στις 24 Ιουλίου ψηφίστηκαν οι τροποποιήσεις στις ακόλουθες πράξεις, οι οποίες και θα εγκριθούν σύντομα: Εκτελεστικές αποφάσεις C(2021) 6176 και C(2021) 6174 της Επιτροπής για τον καθορισμό των τεχνικών κανόνων για τη δημιουργία συνδέσμων μεταξύ δεδομένων από διαφορετικά συστήματα πληροφοριών της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/817 και το άρθρο 28 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· Εκτελεστικές αποφάσεις C(2023) 645 και C(2023) 649 της Επιτροπής για τον καθορισμό και την ανάπτυξη του προτύπου ενιαίου μορφότυπου μηνυμάτων (UMF) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/817 και τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η τροποποίηση της κατ' εξουσιοδότηση απόφασης για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά το εγχειρίδιο διαδικασιών και κανόνων που απαιτούνται για τις αναζητήσεις, επαληθεύσεις και αξιολογήσεις (για θεωρήσεις μικρής διάρκειας, θεωρήσεις μακράς διάρκειας και άδειες διαμονής), η οποία εκπονείται σύμφωνα με τα άρθρα 9η και 22β, έχει καθυστερήσει.

²⁰ Στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Ελλάδα, η Μάλτα και η Σλοβενία.

²¹ Τα κράτη μέλη τα οποία τον Σεπτέμβριο ανέφεραν στον eu-Lisa ότι έχουν ήδη ξεκινήσει δοκιμές είναι η Γαλλία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Ρουμανία και η Σουηδία.

²² Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Φινλανδία.

με τα κράτη μέλη για το θέμα αυτό και ο eu-LISA θα συνεχίσει επίσης να στηρίζει όλα τα κράτη μέλη όπου χρειάζεται.

Δομικό στοιχείο 2 — Ένα νέο σύστημα για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ

Συνεχίζεται η πρόοδος προς την εφαρμογή των υποχρεωτικών διαδικασιών ασύλου και επιστροφής στα σύνορα. Μετά την ανακοίνωση του Ιουνίου σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου, ο αριθμός των κρατών μελών που είτε διαθέτουν ήδη τόσο τις εγκαταστάσεις υποδοχής όσο και τους ανθρώπινους πόρους για την επίτευξη επαρκούς ικανότητας είτε θα τα αποκτήσουν σύντομα, έχει αυξηθεί περαιτέρω²³. Αρκετά κράτη μέλη βρίσκονται σε στάδιο θέσπισης και οργάνωσης νέου υποχρεωτικού ελέγχου διαλογής, καθώς εκπόνησης χρονοδιαγραμμάτων κατάρτισης²⁴.

Συνεχίστηκαν οι εργασίες στις αρμόδιες επιτροπές, που είχαν ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την προετοιμασία ειδικών κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου και επιστροφής στα σύνορα και την τακτική επικαιροποίηση του οδηγού για τον έλεγχο διαλογής, τα οποία συμπληρώνουν το πρακτικό εγχειρίδιο για τους συνοριοφύλακες. Τα πρόσφατα θέματα που εξετάστηκαν στις συνεδριάσεις των επιτροπών περιλάμβαναν επίσης τη χρήση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας για τους σκοπούς των ελέγχων ασφάλειας και ταυτότητας. Δεδομένου ότι η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα βασίζεται στην ικανότητα διασφάλισης της επιστροφής των απορριφθέντων αιτούντων, η ετήσια αξιολόγηση της Επιτροπής του 2025 βάσει του άρθρου 25α του κώδικα θεωρήσεων έδωσε για πρώτη φορά ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες καταγωγής των οποίων οι υπήκοοι θα υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα.

Ο EUAA και ο Frontex έχουν αναπτύξει, σε στενή συνεργασία μεταξύ τους, εναρμονισμένη προσφορά κατάρτισης σχετικά με τον έλεγχο διαλογής. Αυτή η προκαταρκτική ενότητα τέθηκε στη διάθεση των χρηστών στα τέλη Σεπτεμβρίου. Μια ολοκληρωμένη ενότητα κατάρτισης σχετικά με τον έλεγχο διαλογής θα είναι διαθέσιμη από τον Μάρτιο του 2026 και μετά. Η εργαλειοθήκη του ελέγχου διαλογής, η οποία αναπτύχθηκε από κοινού από τον Frontex, τον EUAA και την Επιτροπή, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής και των εμπειρογνομόνων των κρατών μελών, αναμένεται έως το τέλος του έτους. Η εργαλειοθήκη συμπληρώνει τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής και περιλαμβάνει ένα σύνολο φιλικών προς τον χρήστη υποδειγμάτων, υλικού καθοδήγησης και πρακτικών πόρων²⁵. Η επιχειρησιακή δοκιμή της εργαλειοθήκης έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει τον Οκτώβριο του 2025.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

---

²³ Εκτός από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Τσεχία και τη Φινλανδία οι οποίες αναφέρθηκαν στην πρώτη έκθεση για την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου, η Αυστρία, η Ιρλανδία, η Λιθουανία η Πορτογαλία και η Σουηδία είτε έχουν επιτύχει επαρκή ικανότητα είτε έχουν σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο.

²⁴ Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Τσεχία, θεωρείται επί του παρόντος ότι βρίσκονται σε καλό δρόμο για την εφαρμογή του ελέγχου διαλογής.

²⁵ Η εργαλειοθήκη του ελέγχου διαλογής περιλαμβάνει υποδείγματα εντύπων για τον έλεγχο διαλογής, καθώς και παράρτημα στο οποίο περιγράφεται η διαδικασία διαβούλευσης για τις σχετικές βάσεις δεδομένων· υπόδειγμα παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, πρακτικό παράρτημα για τη διενέργεια προκαταρκτικών ελέγχων ευαλωτότητας. Περιλαμβάνει επίσης λεπτομερές έγγραφο καθοδήγησης βήμα προς βήμα σχετικά με τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής, την παροχή πρακτικής συνδρομής για τη χρήση των υποδειγμάτων και τη διαχείριση της διαδικασίας του ελέγχου διαλογής, καθώς και περιγραφή των προσφορών κατάρτισης από τον Frontex και τον EUAA σε σχέση με τον έλεγχο διαλογής.

Παρά την πρόοδο, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές από τις προκλήσεις που επισημάνθηκαν στην προηγούμενη έκθεση. Τα εκκρεμή οργανωτικά ζητήματα περιλαμβάνουν την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, την αναθεώρηση ή την ανάπτυξη τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας και κατευθυντήριων γραμμών, τη διασφάλιση επαρκούς προσωπικού, τη δρομολόγηση διαδικασιών σύναψης συμβάσεων για την κατασκευή ή την ανακαίνιση εγκαταστάσεων, την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για τον μετριασμό των κινδύνων διαφυγής ή την ανάγκη περαιτέρω ενσωμάτωσης των βάσεων δεδομένων ΤΠ²⁶. Όπου παρίσταται ανάγκη, θα χρειαστούν ορισμένα προσωρινά μεταβατικά μέτρα²⁷. Στο παρόν στάδιο, η πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή επαρκούς ικανότητας εξακολουθεί να απειλείται σε ορισμένα κράτη μέλη²⁸. Ενώ η νόμιμη προθεσμία για την κοινοποίηση από τα κράτη μέλη των τοποθεσιών για τις διαδικασίες στα σύνορα είναι η 11η Απριλίου 2026, τα κράτη μέλη καλούνται να υποδείξουν τις τοποθεσίες το συντομότερο δυνατόν, ώστε να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός της οργάνωσής τους.

Όσον αφορά τον έλεγχο διαλογής, ορισμένα κράτη μέλη οφείλουν ακόμη να καθορίσουν σαφέστερα την κατανομή των καθηκόντων στο πλαίσιο των εθνικών δομών και να εναρμονίσουν τις διαδικασίες και/ή να επανεξετάσουν τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας. Ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν ήδη κέντρα ελέγχου, καθώς εφαρμόζουν ήδη διαδικασίες άφιξης²⁹. Σε άλλα κράτη μέλη, τα σχέδια για την εφαρμογή κεντρικών τοποθεσιών θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι αυτές ενδέχεται να μην είναι πλήρως έτοιμες έως τον Ιούνιο του 2026. Άλλα κράτη μέλη επέλεξαν αποκεντρωμένη προσέγγιση — ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο διαλογής εντός της επικράτειας. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν έχουν ακόμη καθοριστεί ρυθμίσεις για τους υγειονομικούς ελέγχους, μεταξύ άλλων με βάση τη συνεργασία με τις ιατρικές υπηρεσίες.

Δομικό στοιχείο 3 — Επανεξέταση της υποδοχής

Πολλά κράτη μέλη βελτιώνουν την ικανότητα υποδοχής, τόσο ως προς την ποσότητα όσο και ως προς την ποιότητα. Έχουν λάβει περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση της ελλιπούς ικανότητας ή για τη διασφάλιση της επιχειρησιακής εφαρμογής νέων διατάξεων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων και την ανακατασκευή και/ή την αναβάθμιση υφιστάμενων εγκαταστάσεων. Πολλά κράτη μέλη έχουν συγκεκριμενοποιήσει τα σχέδιά τους, ορισμένα εκ των οποίων εστιάζουν στη δημιουργία νέων κέντρων πολλαπλών σκοπών³⁰. Τα μοντέλα και τα σχέδια που αναπτύχθηκαν από τον ΕΥΑΑ και την Επιτροπή είναι χρήσιμα στο πλαίσιο αυτό, καθώς τα κέντρα έχουν σχεδιαστεί για να παρέχουν ένα φάσμα υπηρεσιών, από την ταυτοποίηση και την καταχώριση έως τις εγκαταστάσεις υποδοχής για διάφορες κατηγορίες ατόμων, καθώς και την πρόσβαση σε κοινωνικούς λειτουργούς και υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών.

²⁶ Σε αυτά περιλαμβάνονται , η Γερμανία, η Δανία, η Ιταλία, η Λιθουανία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Φινλανδία, οι οποίες αντιμετωπίζουν μία ή περισσότερες από τις απαριθμούμενες προκλήσεις.

²⁷ Αυτό μπορεί να ισχύει για την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Κροατία, τη Λετονία και τη Ρουμανία και αφορά προσωρινές εγκαταστάσεις ή ρυθμίσεις σχετικά με τη στελέχωση. Η Ελλάδα και η Βουλγαρία θα επιτύχουν την επαρκή ικανότητα· ωστόσο, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ποιότητα των εγκαταστάσεων.

²⁸ Δεδομένου ότι εκκρεμεί ακόμη η επιλογή εγκαταστάσεων ή οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει, η Γερμανία, η Λετονία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία ενδέχεται να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο καθυστερήσεων.

²⁹ Για παράδειγμα: Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος.

³⁰ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Κροατία, η Λετονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.

Ορισμένα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ασκήσεις προσομοίωσης για να αξιολογήσουν την ετοιμότητα του συστήματος υποδοχής τους για την εισαγωγή νέων διαδικασιών/δραστηριοτήτων από το σύμφωνο, όπως η διαδικασία στα σύνορα και ο έλεγχος διαλογής³¹.

Έχει επίσης αξιοποιηθεί η δυνατότητα πρόβλεψης διαφορετικών ρυθμίσεων υποδοχής βάσει διαφορετικών κατηγοριών και ομάδων αιτούντων, η οποία περιγράφεται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/1346. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ή εδραιώνουν ειδικές ρυθμίσεις για τις υποθέσεις μεταβίβασης ευθύνης³², αλλά εργάζονται και για την καλύτερη αντιμετώπιση των αναγκών των ευάλωτων ατόμων ή των οικογενειών στα κέντρα υποδοχής³³. Αρκετά κράτη μέλη σημείωσαν επίσης πρόοδο όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης υποθέσεων και την ψηφιοποίηση των διαδικασιών για την ενίσχυση της πρόσβασης και της ανταλλαγής δεδομένων ή την προσαρμογή με άλλον τρόπο στις απαιτήσεις του συμφώνου³⁴.

Συνολικά, από την τελευταία επικαιροποίηση τον Ιούνιο, τα κράτη μέλη και ο ΕΥΑΑ έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να καλύψουν τα κενά στη συλλογή δεδομένων σχετικά με την υποδοχή³⁵. Ωστόσο, τα εθνικά συστήματα υποδοχής είναι πολύ περίπλοκα και ανομοιογενή. Απαιτούνται αναλυτικότερα δεδομένα από όλα τα κράτη μέλη, ώστε η Επιτροπή να παράσχει μια πιο συνολική και συγκρίσιμη εικόνα της ικανότητας υποδοχής στην Ένωση και στα κράτη μέλη για τους σκοπούς του ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης. Για τους δύο πρώτους ετήσιους κύκλους (2025 και 2026), η Επιτροπή και ο ΕΥΑΑ καθόρισαν μια σταδιακή προσέγγιση βάσει της οποίας τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με την υποδοχή για βασικούς δείκτες³⁶. Από το 2027, τα κράτη μέλη θα υποβάλλουν στοιχεία στον ΕΥΑΑ σχετικά με ένα πλήρες σύνολο δεικτών υποδοχής.

Τα κράτη μέλη και οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξακολουθούν να συνεδριάζουν στο πλαίσιο της επιτροπής επαφών για την υποδοχή για να προετοιμάσουν τη μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 στο εθνικό δίκαιο και να αποσαφηνίσουν τα εκκρεμή ζητήματα. Οι πρόσφατες συζητήσεις αφορούσαν ζητήματα όπως τα μέτρα έγκαιρης ένταξης, ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας, η κράτηση και οι εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης, καθώς και γενικότερα η αλληλεπίδραση με άλλα στοιχεία του συμφώνου. Το δίκτυο υποδοχής του ΕΥΑΑ συνεχίζει το έργο του για τον εντοπισμό επιχειρησιακών προκλήσεων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Όλες αυτές οι συζητήσεις τροφοδοτούν επίσης την επικείμενη αναθεώρηση κατευθυντήριων γραμμών του ΕΥΑΑ σχετικά με τα πρότυπα και τους δείκτες. Ο πρακτικός

---

³¹ Για παράδειγμα: Ιρλανδία, Ρουμανία, Σουηδία.

³² Το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Πορτογαλία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, η Σουηδία και η Τσεχία εξετάζουν το ενδεχόμενο αυτό.

³³ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Τσεχία.

³⁴ Για παράδειγμα, Βουλγαρία, Γαλλία, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Πορτογαλία, Τσεχία.

³⁵ Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, είναι πλέον δυνατή η επισκόπηση του αριθμού των ατόμων που φιλοξενούνται στα επίσημα εθνικά συστήματα υποδοχής των κρατών μελών, η οποία νοείται ως το σύνολο των ρυθμίσεων που ισχύουν για τη στέγαση των αιτούντων άσυλο σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1346. Ωστόσο, τα τρέχοντα στοιχεία δεν αποτυπώνουν τη στήριξη της στέγασης που παρέχεται στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκτός του πλαισίου της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346, ούτε είναι αρκετά αναλυτικά ώστε να καταστεί δυνατή η σύγκριση της κατάστασης υποδοχής στα διάφορα κράτη μέλη.

³⁶ Τα άτομα στο σύστημα υποδοχής (συνολικός αριθμός ατόμων στο σύστημα υποδοχής, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά νομικό καθεστώς των προσώπων σε κέντρα υποδοχής και του αριθμού των ασυνόδευτων ανηλίκων) και τη χωρητικότητα του συστήματος υποδοχής (σύνολο διαθέσιμων κλινών στο τέλος της περιόδου αναφοράς).

οδηγός του οργανισμού για τη δημιουργία και τη διαχείριση ενός κέντρου άφιξης και υποδοχής πλησιάζει επίσης προς την ολοκλήρωσή του.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες βασικές προκλήσεις όσον αφορά τα εθνικά συστήματα υποδοχής. Κάθε νέα κατασκευή θα πρέπει να προχωρά εγκαίρως και, όπου είναι αναγκαίο, πρέπει να ληφθούν ενδιάμεσα μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 και να εξασφαλιστούν επαρκείς ικανότητες έως την έναρξη λειτουργίας του συμφώνου³⁷. Εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τις ευάλωτες ομάδες που φιλοξενούνται στα συστήματα υποδοχής, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και τα θύματα έμφυλης βίας (σημείο 3.10).

Τα κράτη μέλη που βρίσκονται στα αρχικά στάδια σχεδιασμού για κέντρα πολλαπλών σκοπών και δεν το έχουν ήδη πράξει θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ΕΥΑΑ για να εξετάσουν το σχέδιο και τα μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί ειδικά για τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης με τις διατάξεις και τις αρχές του συμφώνου.

Συνολικά, οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ικανότητα και την ενοποίηση των συστημάτων διαχείρισης αναδεικνύουν τη συνεχή ανάγκη για στρατηγική κατανομή των πόρων. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη για ορισμένα κράτη μέλη. Η Επιτροπή εξακολουθεί να δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη σχεδιάζουν ή έχουν ήδη αρχίσει να μειώνουν την ικανότητα υποδοχής τους, ώστε να διασφαλίζεται ότι τυχόν τέτοια μέτρα συνάδουν με τη συνολική ανάγκη για καλά προετοιμασμένα συστήματα. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να προβλέπουν κράτηση, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη νομοθεσία του συμφώνου, σε περιπτώσεις όπου πρέπει επιβληθεί κράτηση ως μέτρο έσχατης ανάγκης.

Η υποβολή στοιχείων και ο βαθμός λεπτομέρειας σχετικά με το εθνικό σύστημα υποδοχής πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω ώστε να ληφθεί υπόψη η αξιολόγηση της κατάστασης υποδοχής που περιλαμβάνεται στην ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση³⁸. Δεδομένου του κεντρικού ρόλου της υποδοχής, θα απαιτηθούν περαιτέρω εργασίες για να διασφαλιστεί ότι οι στατιστικές για την υποδοχή είναι επαρκώς συγκρίσιμες και πλήρεις, ώστε να καταστεί δυνατή η πληρέστερη αξιολόγηση.

Δομικό στοιχείο 4 — Δίκαιες, αποτελεσματικές και συγκλίνουσες διαδικασίες ασύλου

Οι μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τη νομοθεσία του συμφώνου εξακολουθούν να συζητούνται στα σχετικά φόρουμ. Ο ΕΥΑΑ επικαιροποίησε τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τα επιχειρησιακά πρότυπα και τους δείκτες σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου που θα πρέπει να ολοκληρωθούν έως το τέλος του έτους, μαζί με τον πρακτικό οδηγό για την καταχώριση και την υποβολή αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

Διάφορα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων καθυστερήσεων σε υποθέσεις ασύλου και τη βελτίωση της διαχείρισής τους. Αυτά ποικίλλουν, από πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού έως μεταρρύθμιση των διαδικασιών μέσω της ψηφιοποίησης και των ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων και εναρμόνιση

³⁷ Οι ανησυχίες αφορούν, για παράδειγμα, το Βέλγιο, όπου τα δικαστήρια εξακολουθούν να εντοπίζουν έλλειψη κατάλληλων συνθηκών υποδοχής. Άλλες ανησυχίες αφορούν επίσης τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, τις Κάτω Χώρες, την Κροατία, την Κύπρο και τη Λετονία.

³⁸ Επιπλέον, η οργάνωση των συστημάτων υποδοχής ποικίλλει ανά την Ένωση. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας στους οποίους παρέχεται στήριξη στέγασης εκτός των συστημάτων αυτών δεν συνυπολογίζονται στα στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη.

των ροών εργασίας και των διαδικασιών μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών³⁹. Διάφορα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τη στήριξη του EUAA, π.χ. για την από κοινού ανάπτυξη διαδικασιών ή την από κοινού υποβολή αιτημάτων αποστολών ή κατάρτισης ή για την παροχή άμεσης επιχειρησιακής στήριξης⁴⁰. Η συνεχιζόμενη μείωση των αιτήσεων ασύλου στην Ένωση θα βοηθήσει περαιτέρω τα κράτη μέλη να μειώσουν τις καθυστερήσεις στις υποθέσεις ασύλου.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν διασφαλίσει τη συνεργασία με τα δικαστικά όργανα στο πλαίσιο των εργασιών τους για την εφαρμογή⁴¹. Αυτό έχει ζωτική σημασία για τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης μεταξύ των εθνικών δικαστικών πρακτικών και των διατάξεων του συμφώνου, ώστε είναι σε θέση τα αποδοτικά δικαστικά συστήματα να μειώσουν τον χρόνο διεκπεραίωσης των αιτήσεων και να διευρύνουν τις ικανότητες διεκπεραίωσης των προσφυγών.

Όπως προαναφέρθηκε, η νομοθετική διαδικασία για τις προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας και την κατάρτιση καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής, η οποία θα διευκολύνει τις διαδικασίες, βρίσκεται σε εξέλιξη⁴².

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη μείωση των καθυστερήσεων και την αποφυγή δημιουργίας νέων⁴³. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την έγκαιρη έναρξη διαδικασιών πρόσληψης, είτε πρόκειται για προσωρινές είτε μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις, καθώς και για την κατάρτιση που απαιτείται για την εξοικείωση του προσωπικού με το νέο πλαίσιο, πιθανώς σε συνεργασία με τον EUAA. Μόνο με τη μείωση των καθυστερήσεων θα μπορέσουν τα κράτη μέλη να περιορίσουν όσο το δυνατόν περισσότερο την κατάσταση παράλληλης λειτουργίας δύο συστημάτων μετά τον Ιούνιο του 2026 [ένα βάσει του τότε παλαιού κεκτημένου της οδηγίας 2013/32/ΕΕ και ένα βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 για τις υποθέσεις που παραλαμβάνονται μετά τις 12 Ιουνίου 2026].

Όλα τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να δώσουν περαιτέρω έμφαση στη συνεργασία με τη δικαστική εξουσία και να αντιμετωπίσουν τους πιθανούς κινδύνους των υπερβολικά επιβαρυνμένων δικαστικών συστημάτων και των ελλείψεων προσωπικού, μεταξύ άλλων ενόψει των συντομευμένων προθεσμιών στο πλαίσιο των νέων διαδικασιών.

---

³⁹ Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν επί του παρόντος σε αυτές τις διαφορετικές μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Κύπρο, τη Μάλτα και τη Φινλανδία.

⁴⁰ Για παράδειγμα, Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κύπρος και Λιθουανία.

⁴¹ Διάφορα κράτη μέλη επικεντρώθηκαν στην ενίσχυση του δικαστικού συστήματος, μεταξύ των οποίων η Αυστρία, η Εσθονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Τσεχία και η Φινλανδία. Για παράδειγμα, στην Αυστρία, το Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο δρομολόγησε το εσωτερικό έργο «Ready 4 GEAS».

⁴² Σχετικά με την πρώτη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όρισε τον εισηγητή του και στις 25 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε μια πρώτη τεχνική συνεδρίαση. Το Συμβούλιο ξεκίνησε τις εργασίες για τη διαμόρφωση της θέσης του, ενώ συνεχίζονται οι συζητήσεις στο πλαίσιο της Ομάδας «Άσυλο». Όσον αφορά την πρόταση για ενωσιακό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, οι συζητήσεις στο Συμβούλιο προχωρούν, ενώ η δανική Προεδρία προωθεί συμβιβαστική πρόταση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όρισε τον εισηγητή του και τον Σεπτέμβριο πραγματοποιήθηκαν δύο τεχνικές συνεδριάσεις.

⁴³ Στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σχετικές προκλήσεις περιλαμβάνονται το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία και η Πορτογαλία. Ταυτόχρονα, σε ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Σλοβακία, η Σουηδία και Φινλανδία, οι εκκρεμείς υποθέσεις μειώθηκαν κατά 24 % έως 50 % κατά την περίοδο από τον Ιούνιο του 2024 έως τον Ιούνιο του 2025.

Καθώς προσαρμόζουν τα συστήματά τους, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να συνεχίσουν να διασφαλίζουν την αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου και την εφαρμογή της αρχής της μη επαναπροώθησης.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση 2024/570 σχετικά με την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών από τη χρήση της μετανάστευσης ως όπλου και την ενίσχυση της ασφάλειας στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης στα σύνορα με τη Λευκορωσία και τη Ρωσία, τα οποία συνεπάγονται σοβαρές παρεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα ασύλου και οι σχετικές εγγυήσεις, πρέπει να είναι προσωρινά, αναλογικά και να περιορίζονται σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο, και να διασφαλίζουν ότι τηρείται η ουσία των εν λόγω δικαιωμάτων, ενώ παράλληλα επιτυγχάνουν τους στόχους γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζονται από την Ένωση.

Δομικό στοιχείο 5 — Πιο αποτελεσματικές και δίκαιες διαδικασίες επιστροφής

Στο πλαίσιο των κοινών προσπαθειών για την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών, παράλληλα με την έκδοση αρνητικών αποφάσεων ασύλου μαζί με αποφάσεις επιστροφής⁴⁴, τα κράτη μέλη αναβαθμίζουν τα εθνικά τους συστήματα διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής και λαμβάνουν μέτρα για να καταστήσουν αποτελεσματικότερη τη διαδικασία επιστροφής.

Αρκετά κράτη μέλη έχουν καταρτίσει σχέδια για την αύξηση της ικανότητας παροχής συμβουλών σε θέματα επιστροφής. Άλλα μέτρα περιλαμβάνουν την ενίσχυση των προγραμμάτων υποβοηθούμενης οικειοθελούς επιστροφής, σχέδια για την αύξηση των ανθρώπινων ικανοτήτων των αρχών που διαχειρίζονται τις διαδικασίες επιστροφής ή για τη δημιουργία γραφείων επιστροφής για τη διευκόλυνση των διοργανικών σχέσεων και την αύξηση της αποδοτικότητας των διαδικασιών επιστροφής⁴⁵.

Ο Frontex, όπως ζητήθηκε από τα κράτη μέλη, θα ενισχύσει περαιτέρω τη στήριξη όσον αφορά την παροχή συμβουλών, στοχεύοντας ειδικά σε υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων η προσφυγή κατά απορριπτικών αποφάσεων ασύλου τους έχει χορηγήσει το δικαίωμα παραμονής στο έδαφος εν αναμονή της επανεξέτασης ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου⁴⁶. Επιπλέον, ο Frontex εργάζεται για την κατάρτιση ειδικών σε θέματα επιστροφής σχετικά με τη συνεργασία με τρίτες χώρες, τα συστήματα ΤΠ για την επιστροφή και την παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης. Όλα τα κράτη μέλη εξακολουθούν να χρησιμοποιούν ενεργά το πρόγραμμα του Frontex για επανένταξη στην ΕΕ.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Η Επιτροπή εξακολουθεί να δίνει προτεραιότητα στην προώθηση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό για τις επιστροφές⁴⁷, και συνακόλουθα, στην ταχεία συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε κάθε περίπτωση πριν από την εφαρμογή του συμφώνου τον Ιούνιο του 2026. Ο συντονιστής επιστροφών εργάζεται φέτος για την κατάρτιση εγχειριδίου σχετικά με τις αποτελεσματικές ροές εργασίας

⁴⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

⁴⁵ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Ιταλία, η Ρουμανία, η Σλοβενία (παροχή συμβουλών), Βουλγαρία, Κύπρος και Τσεχία (βοήθεια για οικειοθελή επιστροφή και επανένταξη, όσον αφορά γραφεία επιστροφής: Βουλγαρία, Σουηδία).

⁴⁶ Βλ. άρθρα 38 και 68 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

⁴⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινού συστήματος για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και την κατάργηση της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της οδηγίας 2001/40/ΕΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/191/ΕΚ του Συμβουλίου, [EUR-Lex - 52025PC0101 - EL - EUR-Lex](#).

στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα. Παράλληλα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, διερευνούν τη δυνατότητα δημιουργίας μηχανισμών για τη στήριξη των κρατών μελών που δεν εκδίδουν ακόμη αποφάσεις επιστροφής ταυτόχρονα με τις αρνητικές αποφάσεις ασύλου, για την ανάπτυξη ικανοτήτων και διαδικασιών για τον σκοπό αυτό.

Ο Frontex θα συνεχίσει να χαρτογραφεί τα συστήματα ΤΠ των κρατών μελών για τη διαχείριση υποθέσεων επιστροφής, διενεργώντας αναλύσεις των κενών και παρέχοντας συμβουλές για περαιτέρω βελτίωση, καθώς και επιδιώκοντας τη δημιουργία διασυνδέσεων μεταξύ των εθνικών συστημάτων ΤΠ του Frontex και των κρατών μελών για τη διαχείριση υποθέσεων επιστροφής. Γενικότερα, ο Frontex εξετάζει επί του παρόντος με ποιον τρόπο θα προσαρμόσει καλύτερα τη στήριξη που παρέχει στα κράτη μέλη κατά την πραγματοποίηση αναγκαστικών και οικειοθελών επιστροφών στο πλαίσιο του συμφώνου. Αυτό μπορεί να συνίσταται στον καθορισμό πρόσθετων διαδρομών επιστροφής, στη διευκόλυνση των αναχωρήσεων από περιφερειακούς αερολιμένες και στη δυνατότητα ευέλικτης ανταπόκρισης σε έκτακτες απαιτήσεις για ναυλωμένες πτήσεις. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, ο Frontex μπορεί επίσης να τοποθετεί υπεύθυνους συνοδείας και υποστήριξης επιστροφών (FRESO) και κοινές κινητές ομάδες ειδικών σε θέματα επιστροφής. Ο Οργανισμός θα επεκτείνει επίσης τη γεωγραφική κάλυψη του ενωσιακού προγράμματος επανένταξης.

Δομικό στοιχείο 6 — Ορθή εφαρμογή της ευθύνης

Σε οριζόντιο επίπεδο, οι νέοι κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 οριστικοποιήθηκαν τον Ιούλιο και η τελική τους έγκριση προγραμματίζεται για τον Οκτώβριο. Οι κανόνες καλύπτουν τόσο τους κανόνες περί ευθύνης όσο και στοιχεία του μηχανισμού αλληλεγγύης. Καθορίζουν τις λεπτομέρειες σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και τις πρακτικές λεπτομέρειες για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων περί ευθύνης που ορίζονται στον εν λόγω κανονισμό («κανόνες του Δουβλίνου») και του μηχανισμού αλληλεγγύης, επιτυγχάνοντας αποτελεσματικά διάφορα βασικά ορόσημα στα δομικά στοιχεία έξι και επτά του κοινού σχεδίου εφαρμογής.

Προς υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων των κανόνων περί ευθύνης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, ο ΕΥΑΑ δημοσίευσε δύο υποδείγματα για τα έντυπα εντοπισμού της οικογένειας⁴⁸, έναν πρακτικό οδηγό για τον εντοπισμό της οικογένειας⁴⁹ και τον οδηγό σχετικά με τις εξ αποστάσεως συνεντεύξεις τον Απρίλιο του 2025⁵⁰. Ο Οργανισμός εργάζεται επίσης για την αναθεώρηση του οδηγού του ΕΥΑΑ με τίτλο «Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators», («Καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία του Δουβλίνου: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες»), που έχει προγραμματιστεί για το 2026.

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να προωθούν μεταρρυθμίσεις, ενισχύοντας τα επίπεδα στελέχωσης τους, παρέχοντας κατάρτιση σχετικά με τους νέους κανόνες περί ευθύνης, δημιουργώντας ειδικές εγκαταστάσεις, βελτιώνοντας τις διαδικασίες για ευάλωτες ομάδες ή

---

⁴⁸ [Family Tracing Form – Child](#) | (Έντυπο για τον εντοπισμό της οικογένειας — παιδί) [Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Ασύλο](#) και [Family Tracing Form – Adult](#) | (Έντυπο για τον εντοπισμό της οικογένειας — ενήλικος) [Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Ασύλο](#)

⁴⁹ [Practical Guide on Family Tracing Part I](#) (Πρακτικός οδηγός για τον εντοπισμό της οικογένειας Μέρος I): <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-i-principles-practices>; [Practical Guide on Family Tracing Part II](#) (Πρακτικός οδηγός για τον εντοπισμό της οικογένειας Μέρος II): <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-i-principles-practices>;

⁵⁰ Οδηγός του ΕΥΑΑ σχετικά με τις εξ αποστάσεως συνεντεύξεις: <https://euaa.europa.eu/publications/guidance-remote-interviews>.

οικογένειες και αναβαθμίζοντας τις υποδομές ΤΠ⁵¹. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης μέτρα για τη μείωση των δυνατοτήτων και των κινήτρων για μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις μέσω μεταρρυθμίσεων στο σύστημα υποδοχής τους (βλ. σημείο 3.4. ανωτέρω), όπως η δημιουργία κέντρων Δουβλίνου, και μέσω νομοθετικών αλλαγών που χρησιμοποιούν τις νέες διατάξεις για τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας, αλλά και μέσω ενισχυμένης διμερούς συνεργασίας.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Σε επίπεδο κρατών μελών, εξακολουθούν να υπάρχουν συστημικές προκλήσεις, ιδίως ελλείψεις προσωπικού, συσσώρευση καθυστερημένων υποθέσεων, ανεπαρκείς ικανότητες υποδοχής για εισερχόμενες μεταφορές και διαφυγή αιτούντων. Για να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του νέου συστήματος, είναι σημαντικό να καταστεί σαφές ότι οι κανόνες περί ευθύνης δεν μπορούν να καταστρατηγηθούν.

Δεδομένου ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή οι προϋποθέσεις για τις μεταφορές προς και από όλα τα κράτη μέλη, και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, οι μεταφορές θα πρέπει ήδη να πραγματοποιούνται προς όλα τα κράτη μέλη. Αυτό είναι σημαντικό για την αποτελεσματική μετάβαση στους νέους κανόνες και για την ορθή λειτουργία του ετήσιου κύκλου αλληλεγγύης.

Όπως υπογραμμίζεται τόσο στην ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση όσο και στην προηγούμενη ανακοίνωση σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου, τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν τυχόν εκκρεμείς επιχειρησιακούς περιορισμούς ή περιορισμούς όσον αφορά τις ικανότητες. Αυτό καλύπτει και τα μέτρα που αφορούν άλλα βασικά δομικά στοιχεία, ιδίως τις συνθήκες υποδοχής και τις ευκαιρίες για έγκαιρη ένταξη. Συνδέεται επίσης στενά με την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358.

Με βάση τους νέους κανόνες, ο eu-LISA αναπτύσσει επί του παρόντος τα τεχνικά και επιχειρησιακά μέτρα για την επικοινωνία μεταξύ των κρατών μελών μέσω του DublinNet. Επιπλέον, ο EUAA θα δημοσιεύσει την αναθεώρηση του οδηγού του EUAA με τίτλο «Guidance on the Dublin procedure: operational standards and indicators (Καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία του Δουβλίνου: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες).

Δομικό στοιχείο 7 — Λειτουργική αλληλεγγύη

Η έναρξη του πρώτου ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης και η δημιουργία της πρώτης δεξαμενής αλληλεγγύης αποτελούν βασική δέσμευση του συμφώνου, η οποία και συνδέεται στενά με το σκέλος ευθύνης των μεταρρυθμίσεων. Η ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση, η οποία περιλαμβάνει επίσης προβολή των αφίξεων, παρέχει τη βάση τεκμηρίωσης για την εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής και την πρόταση της Επιτροπής για εκτελεστική πράξη του Συμβουλίου⁵².

Συνεχίστηκαν οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την εφαρμογή του μηχανισμού αλληλεγγύης στο πλαίσιο της πλατφόρμας αλληλεγγύης, όπως και η εκπόνηση του πρακτικού οδηγού του EUAA σχετικά με την επιχειρησιακή εφαρμογή της μετεγκατάστασης και των αντισταθμίσεων ευθύνης που αναμένεται για τον Μάρτιο του 2026. Οι υπό εξέλιξη κοινές εργασίες μεταξύ της Επιτροπής, των οργανισμών της Ένωσης και των κρατών μελών στο πλαίσιο του δικτύου στρατηγικής⁵³ οδήγησαν σε ικανοποιητικό αποτέλεσμα όσον αφορά τη

⁵¹ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πορτογαλία και η Τσεχία.

⁵² Βλ. άρθρα 9, 11 και 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.

⁵³ Το δίκτυο στρατηγικής, ένα από τα πρώτα μέτρα του συμφώνου, είναι το επιχειρησιακό πλαίσιο στο οποίο συμμετέχουν τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη της Ένωσης με σκοπό την παρακολούθηση και την πρόβλεψη

διαβίβαση και τη συλλογή δεδομένων για τους σκοπούς του ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης, καθώς παρείχαν μια στέρεη και αντικειμενική βάση δεδομένων για την αξιολόγηση της μεταναστευτικής κατάστασης στην Ένωση.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Τα επόμενα βήματα καθορίζονται στην ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση. Το σημαντικότερο είναι ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμφωνήσουν σχετικά με το συνολικό επίπεδο αλληλεγγύης και να καθορίσουν τις δεσμεύσεις τους στο φόρουμ αλληλεγγύης υψηλού επιπέδου της Ένωσης, με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά τη δεξαμενή αλληλεγγύης. Παράλληλα, βρίσκονται σε εξέλιξη, εντός της Επιτροπής, προετοιμασίες για τη θέση του μηχανισμού αλληλεγγύης σε λειτουργία, ιδίως μέσω προσπαθειών για τη δημιουργία του φόρουμ αλληλεγγύης τεχνικού επιπέδου, καθώς και στα κράτη μέλη.

Η κοινή βάση τεκμηρίωσης και η ανταλλαγή δεδομένων εξακολουθεί να έχει ουσιαστική σημασία για την επιτυχή εφαρμογή του συμφώνου. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεχίσουν να συνεργάζονται με τους οργανισμούς της Ένωσης και την Eurostat για τη συλλογή και τη διαβίβαση ακριβών και έγκαιρων στοιχείων, εντός των καθορισμένων προθεσμιών και σύμφωνα με τον από κοινού συμφωνηθέντα ορισμό των δεικτών. Ο εξορθολογισμός των δεδομένων διεθνούς προστασίας βρίσκεται σε εξέλιξη προκειμένου να διασφαλιστεί ένα ενιαίο σύνολο επίσημων ευρωπαϊκών στατιστικών για τη διεθνή προστασία⁵⁴. Η βελτίωση της συλλογής και της ποιότητας των δεδομένων θα συνεχιστεί, μεταξύ άλλων με την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358.

Δομικό στοιχείο 8 — Ετοιμότητα και σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης

Τα περισσότερα κράτη μέλη ενέκριναν τα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης για την υποδοχή και το άσυλο και τα κοινοποίησαν στον EUAA⁵⁵, μετά τον καθορισμό κοινών και συγκρίσιμων προτύπων στο υπόδειγμα που παρείχε ο EUAA. Έτσι, ανταποκρίθηκαν σε ένα άλλο σημαντικό ορόσημο που ορίζεται στη νομοθεσία.

Τα περισσότερα από τα εθνικά σχέδια έκτακτης ανάγκης που κοινοποιήθηκαν στον EUAA περιλαμβάνουν τα βασικά στοιχεία του υποδείγματος (άσυλο, υποδοχή και ασυνόδευτοι ανήλικοι), αν και με διαφορετικά επίπεδα πληρότητας και σαφήνειας⁵⁶. Τα περισσότερα σχέδια περιλάμβαναν επίσης λεπτομερή σενάρια με σαφείς δείκτες και κατώτατα όρια, καθώς και διασυνδέσεις μεταξύ των σεναρίων και των μέτρων αντίδρασης. Τα περισσότερα σχέδια εξηγούν τη διαδικασία ενεργοποίησης/απενεργοποίησης των σχετικών σεναρίων⁵⁷. Η

των μεταναστευτικών ροών και καταστάσεων. Θεσπίστηκε με τη σύσταση (ΕΕ) 2020/1366 της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με έναν ενωσιακό μηχανισμό για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων (EUR-Lex — 32020H1366 — EL — EUR-Lex).

⁵⁴ Εφαρμόζεται κοινό σχέδιο EUAA-EUROSTAT για τον εξορθολογισμό των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη διεθνή προστασία.

⁵⁵ Η Ουγγαρία και η Πολωνία δεν έχουν ακόμη κοινοποιήσει τα σχέδια έκτακτης ανάγκης τους στον EUAA.

⁵⁶ Για παράδειγμα, ζητήματα που σχετίζονται με την απουσία ασύλου στο σχέδιο (Γαλλία): έλλειψη ή ασάφεια των μέτρων αντίδρασης σχετικά με τους ασυνόδευτους ανήλικους (Εσθονία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Πορτογαλία), μέτρα ετοιμότητας και αντίδρασης (Κύπρος), έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τα μέτρα ανά σενάριο (Εσθονία, Κάτω Χώρες). Τα περισσότερα από αυτά τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να αναθεωρήσουν και να ολοκληρώσουν τα σχέδια ώστε αυτά να ευθυγραμμιστούν καλύτερα με το υπόδειγμα του EUAA. Η Εσθονία, οι Κάτω Χώρες και η Κύπρος αναθεωρούν ήδη τα σχέδιά τους, με την υποστήριξη του EUAA.

⁵⁷ Στις 30 Ιουλίου 2025 διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη κοινές υποδείξεις για την κοινοποίηση προς την Επιτροπή και τον EUAA σχετικά με την ενεργοποίηση και την απενεργοποίηση του σχεδίου στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/1346.

επισκόπηση των ρυθμίσεων διακυβέρνησης κατέδειξε επίσης διαφορές, καθώς ορισμένα κράτη μέλη ανέλυσαν λεπτομερέστερα τον τρόπο με τον οποίο διάφορες αρχές συμμετείχαν στη διαμόρφωση του σχεδίου και τον τρόπο με τον οποίο θα συμμετάσχουν στην ενεργοποίησή του σε διάφορα σενάρια και τομείς.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Η Επιτροπή και ο EUAA βρίσκονται σε επαφή με τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο ενίσχυσης της πληρότητας και της σαφήνειας των σχεδίων. Ορισμένοι γενικοί τομείς που επιδέχονται βελτίωση σχετίζονται με τον καλύτερο προσδιορισμό καλά διατυπωμένων και μετρήσιμων δεικτών για κάθε σενάριο. Επιπλέον, τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή μέτρα αντίδρασης ανά τομέα και σενάριο. Αυτό περιλαμβάνει την πιθανή χρήση της στήριξης του EUAA. Θα πρέπει να λαμβάνονται πρακτικά μέτρα ετοιμότητας (π.χ. υλικοτεχνική υποστήριξη και προετοιμασία προμηθειών, δημιουργία αποθεμάτων, κατάρτιση ή εφεδρική ικανότητα υποδοχής), ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα κινητοποίησης των δυνατοτήτων με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο, και τα μέτρα αυτά να διατυπώνονται στα σχέδια έκτακτης ανάγκης. Ενώ σχεδόν όλα τα κράτη μέλη ανέφεραν διασυνδέσεις με άλλα σχετικά σχέδια έκτακτης ανάγκης (π.χ. σύνορα, επιστροφές), δεν συμπεριέλαβαν όλα αυτά τα στοιχεία. Τα περισσότερα σχέδια δεν εξηγούν τη διαδικασία και τους εμπλεκόμενους φορείς για τη διασφάλιση των υποχρεωτικών αναθεωρήσεων που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/1346.

Όπως ανέφεραν ορισμένα κράτη μέλη, οι υπό εξέλιξη νομοθετικές και διοικητικές προετοιμασίες για την έναρξη εφαρμογής του συμφώνου θα μπορούσαν ακόμη να επηρεάσουν το περιεχόμενο των σχεδίων τους έκτακτης ανάγκης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα σχέδιά τους θα επικαιροποιηθούν, εάν είναι αναγκαίο, και θα κοινοποιηθούν στον EUAA έως τον χρόνο έναρξης εφαρμογής του συμφώνου. Θα ήταν επίσης σκόπιμο να διασφαλιστεί η ανάπτυξη ικανοτήτων και η θέση των σχεδίων υπό δοκιμή.

Δομικό στοιχείο 9 — Νέες διασφαλίσεις για τους αιτούντες διεθνή προστασία και τα ευάλωτα άτομα και αυξημένη παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων

Τους τελευταίους μήνες, τα περισσότερα κράτη μέλη αποσαφήνισαν τις ρυθμίσεις τους σχετικά με την παροχή νομικών συμβουλών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν νομοθετικές αλλαγές, οι οποίες βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της εκπόνησης⁵⁸. Σε επιχειρησιακό επίπεδο, ενώ πολλές χώρες διατηρούν τις υφιστάμενες ρυθμίσεις, οι περισσότερες προβαίνουν σε αλλαγές, επεκτείνοντας τις υφιστάμενες ρυθμίσεις τους ή θεσπίζοντας νέες. Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών σχεδιάζει να συνεργαστεί με εταίρους, ανεξάρτητους οργανισμούς και/ή δικηγόρους / ενώσεις νομικής συνδρομής⁵⁹. Ομοίως, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν πλέον προσδιορίσει εταίρους ή θεσμικές ρυθμίσεις για τη θέσπιση του μηχανισμού παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το καθήκον θα ανατεθεί στους υφιστάμενους διαμεσολαβητές⁶⁰.

⁵⁸ Σε αυτά περιλαμβάνονται η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Σουηδία και η Φινλανδία.

⁵⁹ Όπως η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία (συμβούλιο νομικής συνδρομής), η Ισπανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία (αν και με βάση το ισχύον σύστημα), η Λετονία, η Λιθουανία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία (επέκταση των υφιστάμενων ρυθμίσεων), η Σλοβενία, η Τσεχία και η Φινλανδία βασίζονται σε εσωτερικές ρυθμίσεις.

⁶⁰ Στις περισσότερες περιπτώσεις, το καθήκον έχει ανατεθεί ή θα ανατεθεί στον υφιστάμενο διαμεσολαβητή (Αυστρία, Βουλγαρία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Τσεχία, αν και υπάρχουν εξαιρέσεις όπως οι Κάτω Χώρες, η Κροατία. Στη Ρουμανία ο διαμεσολαβητής έχει ήδη αναλάβει επισήμως το καθήκον αυτό. Η Ιρλανδία προτείνει τη θέσπιση ανεξάρτητου μηχανισμού

Όσον αφορά τις διασφαλίσεις, τον Σεπτέμβριο του 2025 ο EUAA οριστικοποίησε το υλικό παροχής πληροφοριών σχετικά με τις νέες διαδικασίες και εξέδωσε πρακτικό οδηγό για τη δωρεάν παροχή νομικών συμβουλών στο διοικητικό στάδιο της διαδικασίας⁶¹. Για τα κράτη μέλη, ιδίως η καθιέρωση του ελέγχου διαλογής απαιτεί ανανεωμένη προσοχή και κατάρτιση ειδικά όσον αφορά τον εντοπισμό ευαλωτότητας και την αντιμετώπισή της⁶². Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, διοργανώνονται σεμινάρια κατάρτισης. Για την υποστήριξη του έγκαιρου εντοπισμού και των κατάλληλων και εναρμονισμένων απαντήσεων, η προαναφερθείσα νέα εργαλειοθήκη του ελέγχου διαλογής (σημείο 3.3) περιλαμβάνει επίσης πρακτικό παράρτημα για τη διενέργεια προκαταρκτικών ελέγχων ευαλωτότητας. Επιπλέον, έχει προβλεφθεί εξατομικευμένη κατάρτιση⁶³. Ο EUAA ολοκληρώνει επίσης την αναθεώρηση της ευρύτερης ενότητας κατάρτισης «Εισαγωγή στην ευαλωτότητα», ώστε να αντικατοπτρίζει τη νομοθεσία του συμφώνου. Όσον αφορά τις επιστροφές, ο Frontex, σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, αναπτύσσει μια εφαρμογή για φορητές συσκευές σχετικά με τη συνεργασία με ευάλωτες ομάδες, η οποία περιλαμβάνει επίσης έλεγχο ευαλωτότητας. Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (στο εξής: FRA) εξακολουθεί να συμβουλεύει τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τις εθνικές κυβερνήσεις σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Τα κράτη μέλη επικεντρώθηκαν επίσης σε δράσεις που σχετίζονται με τα παιδιά και οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση επαρκούς υποδοχής, σε ορισμένες περιπτώσεις αλλαγές στις διαδικασίες εκτίμησης της ηλικίας, καθώς και περαιτέρω δέσμευση σχετικά με τους διορισμούς επιτρόπων και την εποπτεία τους⁶⁴.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη καθορίσει ρυθμίσεις σχετικά με την παροχή νομικών συμβουλών⁶⁵ ή τον ανεξάρτητο μηχανισμό παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων⁶⁶ θα πρέπει να το πράξουν. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιλύσουν τυχόν εκκρεμή ζητήματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση ικανοτήτων και επαρκούς ανεξαρτησίας και να καθορίσουν σαφείς γραμμές ευθύνης και λογοδοσίας. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αποφευχθεί η διαμοίραση του ρόλου αυτού σε διάφορους παράγοντες ή, σε περίπτωση που επιλεγούν σύνθετες ρυθμίσεις, να καθοριστεί σαφώς ηγετικός ρόλος. Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του Δεκεμβρίου 2024 σχετικά με τη σύσταση του ίδιου του μηχανισμού, ο FRA καταρτίζει επί του παρόντος μεθοδολογική καθοδήγηση για το έργο των μελλοντικών ορισθέντων παρατηρητών.

Εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη αντιμετώπισης των προκλήσεων όσον αφορά τις ευάλωτες ομάδες που φιλοξενούνται στο σύστημα υποδοχής, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και τα θύματα έμφυλης βίας. Θα πρέπει να υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλες ικανότητες υποδοχής

εποπτείας μέσω ενός επικεφαλής επιθεωρητή για τις διαδικασίες ασύλου και συνόρων, ο οποίος θα επικουρείται από συμβουλευτική επιτροπή.

⁶¹ Έως το τέλος του έτους, το ενημερωτικό υλικό θα μεταφραστεί σε 23 γλώσσες της Ένωσης και σε 20 γλώσσες άλλες από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης.

⁶² Για παράδειγμα, η Αυστρία έχει δρομολογήσει πρωτοβουλία για τον διορισμό υπαλλήλων αρμόδιων για θέματα ευαλωτότητας και την ενίσχυση της συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

⁶³ «Vulnerability in the Pact on Migration and Asylum (Ευαλωτότητα στο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο)», <https://euaa.europa.eu/publications/euaa-tailor-made-training-plan-pact-migration-and-asylum>.

⁶⁴ Στο πλαίσιο αυτό, το σύμφωνο συμβάλλει σε ευρύτερες μεταρρυθμίσεις: μετά από μια περίοδο υπερπληθυσμού που ανέδειξε την ανάγκη επέκτασης και μεταρρύθμισης του συστήματος υποδοχής, το ισχυρό σύστημα της Ιρλανδίας για την προστασία των παιδιών θα ενισχυθεί μέσω της εφαρμογής του συμφώνου.

⁶⁵ Ελλάδα, Ουγγαρία.

⁶⁶ Οι σχετικές ρυθμίσεις αφορούν, για διάφορους λόγους: τη Δανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Μάλτα, την Ουγγαρία, τη Σλοβενία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία.

για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, οι οποίοι δεν θα πρέπει καταρχήν να στεγάζονται μαζί με ενήλικες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειες για να διασφαλίσουν την έγκαιρη και επαρκή εκπροσώπηση των ανηλίκων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου, καθώς και την πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγείας σύμφωνα με το σύμφωνο. Στα ομοσπονδιακά συστήματα, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας και των πρακτικών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Η επόμενη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων της Επιτροπής για τα παιδιά-μετανάστες θα επικεντρωθεί κυρίως στις μεταρρυθμίσεις της επιτροπείας που απαιτούνται βάσει του συμφώνου. Στο πλαίσιο αυτό, ο FRA εργάζεται για την επικαιροποίηση του εγχειριδίου του 2014 σχετικά με την επιτροπεία ασυνόδευτων παιδιών σύμφωνα με τις διατάξεις που εισήγαγε το σύμφωνο. Φέτος, ο EUAA θα δημοσιεύσει επικαιροποίηση του οδηγού του 2018 για την εκτίμηση της ηλικίας (3η έκδοση).

Δομικό στοιχείο 10 — Ενσωμάτωση και νόμιμες οδοί προστασίας

Επανεγκατάσταση και νόμιμες οδοί: Η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για το πρώτο διετές σχέδιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους (στο εξής: σχέδιο της Ένωσης). Η πρόταση για το σχέδιο της Ένωσης έχει ως στόχο να καθορίσει τον συνολικό αριθμό των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων που χρήζουν προστασίας και τους οποίους τα κράτη μέλη επιδιώκουν να δεχθούν στην Ένωση το 2026 και το 2027. Αντικατοπτρίζει τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις συνεδριάσεις της επιτροπής υψηλού επιπέδου για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους, τις εθελοντικές συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών μελών και τις προβλεπόμενες παγκόσμιες ανάγκες επανεγκατάστασης που προσδιορίστηκαν από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Το προτεινόμενο σχέδιο της Ένωσης προσδιορίζει τις περιφέρειες από τις οποίες θα πρέπει να πραγματοποιείται η εισδοχή, με στόχο την παροχή βιώσιμων ασφαλών εναλλακτικών λύσεων αντί των αντικανονικών μετακινήσεων και την περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους στην οικοδόμηση εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες.

Ο EUAA παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη με σχετικές ανάγκες και ολοκληρώνει την επικαιροποίηση των ενοτήτων κατάρτισής του σχετικά με τις συμπληρωματικές διαδρομές και τη φάση επιλογής στο πλαίσιο της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, νωρίτερα απ' ό,τι είχε προγραμματιστεί, έως το τέλος του 2025.

Ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν εργαστεί για να συμπεριλάβουν διατάξεις του συμφώνου σχετικά με τα μέτρα ένταξης και έγκαιρης ένταξης στις εθνικές τους διαδικασίες εφαρμογής και μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όπως επισημάνθηκε τον Ιούνιο, αρκετά κράτη μέλη εξέτασαν στα εθνικά τους σχέδια εφαρμογής την ανάγκη να επενδύσουν περισσότερο σε μέτρα ένταξης ή να τα στηρίζουν περαιτέρω, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη μέτρων έγκαιρης ένταξης και μιας αποτελεσματικότερης διαδικασίας για την αναγνώριση των προσόντων και την επικύρωση των δεξιοτήτων. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τις εθνικές στρατηγικές ένταξης⁶⁷ ή έχουν ως στόχο να επεκτείνουν τις προσπάθειες ένταξης με νέα μαθήματα ή μαθήματα έγκαιρης ένταξης και γλωσσικά μαθήματα⁶⁸.

⁶⁷ Η Μάλτα δρομολόγησε τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης για την ένταξη (2025-2030) τον Ιανουάριο του 2025.

⁶⁸ Για παράδειγμα, Αυστρία, Εσθονία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Σλοβενία και Τσεχία.

Βασικές προκλήσεις και επόμενα βήματα:

Το Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει το σχέδιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την ανθρωπιστική βοήθεια, που βασίζεται στην πρόταση της Επιτροπής, έως το τέλος του έτους. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη εν προκειμένω να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του.

Μια λειτουργική και συνεκτική πολιτική ένταξης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων έγκαιρης ένταξης, εξακολουθεί να αποτελεί προϋπόθεση για τη στήριξη της αυτόαρκειας των αιτούντων, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και τη δυνατότητα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας να συνεισφέρουν στις κοινωνίες υποδοχής το συντομότερο δυνατόν⁶⁹. Συμβάλλει επίσης στη μείωση των κινήτρων για μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις.

Παρά την κρίσιμη σημασία τους, τα μέτρα στήριξης της ένταξης εξακολουθούν να παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές και αρκετά κράτη μέλη πρέπει ακόμη να εντείνουν τις προσπάθειές τους, ιδίως όσον αφορά τη στήριξη της πρόσβασης σε κατάλληλη στέγαση, τη στήριξη της ένταξης στην αγορά εργασίας, την αναγνώριση των προσόντων και τη θέσπιση μέτρων έγκαιρης ένταξης⁷⁰. Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της στήριξής τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την πρόβλεψη μέτρων προσαρμοσμένων σε συγκεκριμένες ανάγκες και την άρση των εμποδίων για ομάδες-στόχους, όπως οι μετανάστριες, τα παιδιά ή τα άτομα με ανάγκες που σχετίζονται με την ψυχική υγεία, όπως επισημαίνεται στην ενδιάμεση επανεξέταση του σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να στηρίζει τις πολιτικές ένταξης των κρατών μελών παρέχοντας χρηματοδότηση (μεταξύ άλλων για τη μακροπρόθεσμη ένταξη στο πλαίσιο των ταμείων συνοχής της Ένωσης), αναπτύσσοντας καθοδήγηση και προωθώντας πολυεπίπεδες εταιρικές σχέσεις με τη συμμετοχή μεταναστών, κοινοτήτων υποδοχής, τοπικών και περιφερειακών αρχών, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά τους επόμενους οκτώ μήνες, απαιτείται συνεχής πρόοδος προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής έναρξη εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων του συμφώνου, που θα παράσχουν μια σταθερή βάση για τη μελλοντική δράση της Ένωσης όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου. Η πρόοδος αυτή προϋποθέτει ότι θα καταβληθούν προσπάθειες σήμερα και απαιτεί συλλογική εργασία στο μέλλον.

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις προκλήσεις που περιγράφονται στην παρούσα έκθεση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα αλληλεγγύης και ευθύνης λειτουργούν, τα συστήματα Eurodac είναι έτοιμα, εφαρμόζονται ρυθμίσεις για τη διαδικασία στα σύνορα και διασφαλίζονται επαρκείς ικανότητες υποδοχής σε όλα τα κράτη μέλη. Περαιτέρω σημαντικά στοιχεία του συμφώνου είναι η παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η παροχή νομικών συμβουλών και οι νέες διατάξεις σχετικά με τις διασφαλίσεις για τις ευάλωτες ομάδες.

Η Επιτροπή παραμένει πλήρως προσηλωμένη στην πορεία αυτή και θα συνεχίσει τις εργασίες της τόσο σε οριζόντιο όσο και σε διμερές επίπεδο μέσω των εργασιών των ειδικών ομάδων ανά χώρα.

⁶⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027 [COM(2020) 758 final], [EUR-Lex - 52020DC0758 - EL - EUR-Lex](#).

⁷⁰ Όπως η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Ουγγαρία, η Ρουμανία, η Σλοβακία.

Με την έναρξη του ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης, πρέπει να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την αντιμετώπιση των υφιστάμενων αδυναμιών του συστήματος του Δουβλίνου και την πλήρη προετοιμασία της εφαρμογής του πλαισίου ευθύνης του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351. Παράλληλα, θα προχωρήσουν οι εργασίες για την υλοποίηση της δεξαμενής αλληλεγγύης.

Σε επίπεδο Ένωσης, σημαντικό παραδοτέο θα αποτελέσει η έγκριση πενταετούς ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης τον Δεκέμβριο του 2025. Η εν λόγω στρατηγική θα βασιστεί στις εθνικές στρατηγικές τις οποίες τα κράτη μέλη διαβίβασαν στην Επιτροπή τον Ιούνιο, καλύπτοντας τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική διάσταση της μετανάστευσης στο πλαίσιο μιας συνολικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης.

Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει την επόμενη παρουσίαση της κατάστασης εφαρμογής του συμφώνου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2026.